

א [לעלות צו ללא^א והוא גבוה^ב טפחים^ג: ומחטמא^ד. מורד^ה] מרחץ עמוק^ו טפחים ורחב ד' סביב^ז א"י מאריך גיסקא^ח והוי לה מחילה ונהי דאסור לטלטולי מדרבנן מיהו לאו רה"ר דאורייתא היא לאחייבי עליה: מעלות ומורדות שנה קאמרת. שאין חייבין עליהם משום רה"ר דלא ניחא דריסה דידהו ולא הוי רה"ר: קרקפנא. בעל הגולגולת כלומר אדם חשוב: עמודי. של בית מדרש של ר' יוחנן: שאין דגלי מדנר. לדרך חלקה היטה שהענן משוה אותה: ואפי' עולין לו נחבל. צעיא היא ורחבה קאמר לה: מעלות צים מרון. זקופין מאד ומעלה קצרה ומהלכין בה צוה אחר זה ולא שנים יחד כלאמרי' ברה"ר (ד' ית.). כנני מרון כמעלות צית מרון: הלך שהרצים נכנסין לה. דרך פתחים או פרוצות של עשר: דלא ניחא פשמישתי'. לרצים לריסה שהפתחין קצרין וגידודין יש באסקופה ופשיטא דלא מבטלה בקיעת רצים למחילות: אלא לאו ר' יהודה. ואשמעי' דהיכא דלא ניחא תשמישתיא מודי: צנורות סלקא דעסך. היכי הוי מצוי בתוך הצור: לצנורות. שיש צור צראשו אחד ובשפה (ס' רש"י). אמת קריה מהלכין שם עד שעוברין: שציוי צים גילגול מעלה גבוהה וזקופה היא בארץ ישראל: יהושע אוהב ישראל סיה. ובמעלות ומורדות דארץ ישראל מודיעא לך דאין חייבין עליהן וכי אמיתא לך דחייבין בשאר ארצות קאמיתא: בתנאי' צור הרצים. אי פסקי מיא מדכרי אהדדי: צאר וסמריה הוא (בע"ז מ"א). אחד בור הרצים. אי פסקי מיא מדכרי מיא: לצאר הרצים. דאיכא תרמי למעלותא: חגורה. היקף של חבלים: גמ'

א ילימא משום דמקיף סולמא דצור. הוה מצי לאקשווי מר' יוחנן גופיה דלמנר לעיל ירושלים אלמלא דלמתייה נעולות צלילה חייבין עליה משום רה"ר ושמה התם הוי אליבא דר' יהודה דלית ליה דלמו רצים ומבטלי מחילה והכא אליבא דרבנן: דילמא מעלות ומורדות קאמרת.

ודווקא בארץ ישראל כדמפרש טעמא בסמוך יהושע אוהב ישראל היה אצל צמותה לארץ חייב ואליבא דר' יהודה אצל לרבנן אפי' צמותה לארץ פטור דלא אמו רצים ומבטלי מחילה ותימה דלרבנן כל ארץ ישראל תעשה רה"י ע"י סולמא דצור ומחטמא דגדר וצבל נמי דמקיף לה דיגלת ולא אמו רצים ומבטלי מחילתן ולר' יוחנן דלמנר צפרק הדך (לקמן ד' סו:) קרפף יותר מצית סתמים שלא הוקף לדידה אפי' כור ואפי' כוריים הורק לתוכו ויהי והוא דין אפי' לאלף כוריים דמה שיעור יהיה וי"ל דמחילה שאינה עשויה צדי אדם לא חשיבא מחילה כולי האי ואפי' רבנן מודו דלמו רצים ומבטלי מחילה: **קרקפנא** חזיתיה ארישך. רישך היינו רצה שהיה רצו של אצוי והוי כמו רישך צקריה ורישא דרישך בחמימי (שנת ד' נה.) ומצינו שהלך רצה לארץ ישראל ללמוד תורה לפני ר' יוחנן בסוף פרק שני דיני גזירות (מכות ד' ק"א). אצל אצוי עצמו לא מצינו שהלך ללמוד תורה שם (ועוד שלא ראה אצוי את ר' יוחנן אצל רצה תלמידו של רבי יוחנן הוה) (י): **תל** המתלקט בו. מעלות ומורדות שנה קאמרת ישראל כו' אצל צמותה לארץ חייבין:

הגהות הב"ח

(א) גבי ויולאין מו רשות היחיד לשבת ורשות הרבים לטומאה מני: (ב) רש"י ד"ה לנורות וכו' ובשפה קצרה כלי' ומצית אחת ממק:

מוסף רש"י

רה"ר לטומאה. וספיקא טבוא. דלא ספק טומאה משום גמתיין ובצומה צי היא מלך לאו מקום ייחוד וסמריה הוא (בע"ז מ"א). אחד בור הרצים. אי פסקי מיא מדכרי מיא: לצאר הרצים. דאיכא תרמי למעלותא: חגורה. היקף של חבלים: גמ'

רבינו חננאל

או שיהי כו' שבכנסת למבוי מצד זה וירוצאן מצד האחר למלאות מים מן הבור או מן השחי או מן העפשה שחוק למבוי על פני המבוי, רשות היחיד לשבת ורשות הרבים לטומאה. [ונבגן שהבור רחוק מן הכותל ג' טפחים מכל צד והולכין דרך כאן וכאן. פי' שביל מקום מעבר צד כדמתחנמי במשעול הכרמים בשביל כרמיה, ונפי' משעול של עול כלומר אין זה יכול ליכנס עד שיצא חבירו. כלומר אין מכלל המעבר (שם) [שני] בני אדם. בית גדיד מלשון גידוד חמשה ומחיצה חמשה, אחר כנגדו רשות היחיד לשבת ורשות הרבים לטומאה, שספק נגע בה ספק לא נגע בה טהור, דקמי' לן ספק טומאה ברשות היחיד טמא, ברשות הרבים טהור. מאי לאו ר' יהודה היא וקתני רשות היחיד לשבת ורחוקין לא רבנן היא ורשות הרבים לטומאה איצטריכא ליה. ת"ש מבוואת המפולשין לבורות שחין ומערות וכו'. פי' כגון שיש חוק למבוי בור

ב אילימא משום דמקיף סולמא דצור. הוה מצי לאקשווי מר' יוחנן גופיה דלמנר לעיל ירושלים אלמלא דלמתייה נעולות צלילה חייבין עליה משום רה"ר ושמה התם הוי אליבא דר' יהודה דלית ליה דלמו רצים ומבטלי מחילה והכא אליבא דרבנן: דילמא מעלות ומורדות קאמרת.

רבינו חננאל

אי נימא דהייא כגון מוקצה שאמרנו וחד גיבא דסולמא [צור] דצד גבוה, וחד גיבא מחתנא דגר. בכל נמי חד גיבא מקף לה פרת וחד גיבא מקף לה דיגלת. כל העולם כולו מקף ליה אוקייאנוס. פי' (כור) מ' (מחיים) [בחד] אלמוחין. דילמא מעלות ומורדות דארץ ישראל שהן מוקצין [אין חייבין] עליהן משום רשות הרבים. א"ל קרקפנא, כלומר גולגולת גדולה, מבין העמודין של בית המדרש דארתי ראשך כשאמר ר' יוחנן זו השמיעה. וכן א"ר אבהו וא' רבי יוחנן מעלות שבארץ ישראל, כגון תל שהוא מוקצה וכיוצא בו, ומורדות כגון חרצין מרווחין וכיוצא בהן, אין חייבין עליהן משום רשות הרבים לפי שאין כיוצא מבהר, שהיו העולות מהלכין בהן, והיו הדרכים משוין בלא רצפן ובלא נקעין ובלא פתחים. בעא מינה רחבה מרבה תל המתלקט עשירה טפחים גובה מתוך ד' אמות ורבים בוקעין בו, כלומר עוברין ושבת על גבי התל ההוא מהו. אליבא דרבנן דפטיי בפסין איצי' דפטיי להו רביס, לא חיבטי לך, דהא לא חיישונ להפסקה ורשות היחיד היא. כי חיבטי לך אליבא דר' יהוד' דאמר יסלקה לצדדין דהפסקה מבטלת למחיצות, מאי. התם בפסין דניחא תשמישתייהו אמרינן דהפסקה מבטלת דהא דשו בה רביס, לפיכך היא כרשות הרבים. רוחות דאי צנפלה מני' רוחות מאי אצירא דלא ניחא תשמישתייהו אפי' אסקוה אמרינן בטלה דעתייה. ואסיקנא הפסקה [רבים] (דר' [לר'] יהוד' מבטלה מחיצות, ואפי' לא ניחא תשמישתייהו אלא עולין לאותו התל ולכל בית חורון. ומותבינן עליה מיהא חצר שהרבים נכנסין בו בצד זו וירוצאן בצד אחר כנגדו רשות היחיד לשבת ורשות הרבים לטומאה, שספק נגע בה ספק לא נגע בה טהור, דקמי' לן ספק טומאה ברשות היחיד טמא, ברשות הרבים טהור. מאי לאו ר' יהודה היא וקתני רשות היחיד לשבת ורחוקין לא רבנן היא ורשות הרבים לטומאה איצטריכא ליה. ת"ש מבוואת המפולשין לבורות שחין ומערות וכו'. פי' כגון שיש חוק למבוי בור

מני אילימא רבנן. וא"ת לימא לעולם רבנן וקמשמע לן דאפילו לטלטול שרי דמפסי ציראות לא שמעינן דבעויל רגלים קילו וי"ל דעדיפא קא משני (י):

א לא לאו ר' יהודה. וא"ת ולוקמא כגון שיש שתי מחילות גמורות דזההיא ודאי מודה ר' יהודה וי"ל דע"כ צנפלה מד' רוחות דאי צנפלה מני' רוחות מאי אצירא דלא ניחא תשמישתייהו אפי' ניחא תשמישתייהו נמי כדפרין לרבנן: **ת**א שמע מבוואת המפולשות. צמקת טהרות (פ"ו מ"ו)

גרסי' בגימות והיינו צורות שחמת הגימות פי' רצינו מנאל וכגון שהצור רחוק מן הכותל ג' טפחים מכל ד' והולכין דרך כחן וכאן וקא משמע לן דאפי' הכי לא בטלי מחילה דאי צור

הולך מכותל לכותל פשיטא דהוי רה"י והא נקט מחילה מופלגת ג' מן הכותל משום דצבור הוי חדוש טפי דאע"ג שרשות הרצים נמי מהלכת צמוכו אפי' הכי הוי רשות היחיד לשבת: **ו**א"יזהו שבילי בית גלגול כו'. ואם תאמר דלא ע"כ שצילי צית גלגול הוי מתלקטין עשרה מתוך ארבע הואיל והוי רשות היחיד לשבת וא"כ מה לרין הכא לאתווי דר' ינאי ועוד קשיא דלמאי לא משני רשות הרצים לטומאה איצטריכא ליה כדמשני לעיל ויש לומר דמשום הכי מיימי מדר' ינאי דמשמע דעיקר חידושא הוי שהוא רשות היחיד לשבת מללא אמרינן אפילו אין העצד יכול לרוץ כו' אפי"ה הוי רשות הרצים ואם תאמר ולמה לי אין העצד יכול לרוץ אפי' יכול נמי הוי רשות היחיד כיון שמתלקט עשרה מתוך ארבע ויש לומר דבעינן שלא יא' ניחא תשמישתייהו שלא יא' עשוי כעין מדרגה דלא מהוי מחילתא נדרסת דלמנר צפרק כל גגות (לקמן ד' פט:) (י) דלא הו"א מחילתא: (ט) **י**הושע אוהב ישראל היה. דוקא שצילי צית גלגול דלא ניחא תשמישתייהו כלל כדמפרש ר' ינאי שאין העצד יכול לרוץ אצל מצוי מפולש לצורות ואמר שרצים נכנסים לה צו ויולאין צו הוי רה"ר לר"י אע"ג דהוה של יחיד הואיל וניחא תשמישתייהו ולאוי למוסרו לרצים הוה רה"ר לר' יהודה ע"י בקיעת רצים ולהכי לא קאמר אלא דמשמע דלרין עדיין לשניא דלעיל: **ח**גורה. פירוש מחילה: והא

א) ע"י בעיקר עקך גלגל ג'.